

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 797/2024
11.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Гордане Којић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца Ктз 1368/23 од 10.06.2024. године, поднетом против правноснажног решења Вишег суда у Нишу Кж1 282/22 од 26.04.2023. године и правноснажне пресуде Вишег суда у Нишу Кж1 282/22 од 04.07.2023. године, у седници већа одржаној дана 11.07.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца Ктз 1368/23 од 10.06.2024. године и **УТВРЂУЈЕ** да је правноснажним решењем Вишег суда у Нишу Кж1 282/22 од 26.04.2023. године и правноснажном пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 282/22 од 04.07.2023. године, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП у вези члана 16. став 1. и члана 84. ЗКП.

Образложење

Решењем Вишег суда у Нишу Кж1 282/22 од 26.04.2023. године у тачки 1. одлучено је да се из списка предмета издвајају: потврда о привремено одузетим предметима ПУ Ниш од 06.01.2018. године и записник о вештачењу НКТ Центра, Одсек за КТЦ у Нишу, Група за вештачења број 03/2/11/8 број 234-53/18 од 10.01.2018. године, а у тачки 2. је одлучено да се делимично издвајају из списка: записник о испитивању сведока ББ пред ОЈТ у Нишу Кт 855/18 од 28.02.2020. године, искази сведока ББ са записника о главном претресу од 10.03.2021. године и од 15.04.2022. године и то само у делу где се сведок изјашњавао о околностима уласка у локал стамбене зграде дана 05.01.2018. године, на адреси у ..., у улици ...

Истим решењем одређено је да ће по правноснажности решења првостепени суд издвојене доказе ставити у посебан запечаћени омот и чувати код судије за претходни поступак одвојено од осталих списа.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 282/22 од 04.07.2023. године, усвајањем жалби бранилаца окривљеног АА, преиначена је пресуда Основног суда у Нишу К 552/21 од 15.04.2022. године (којом је окривљени оглашен кривим због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика) и окривљени је због предметног кривичног дела, ослобођен од оптужбе.

Истом пресудом одлучено је да трошкови кривичног поступка настали пред првостепеним и другостепеним судом падају на терет буџетских средстава.

Против правноснажног решења Вишег суда у Нишу Кж1 282/22 од 26.04.2023. године и правноснажне пресуде Вишег суда у Нишу Кж1 282/22 од 04.07.2023. године Врховни јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости Ктз 1368/23 од 10.06.2024. године, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 445. став 2. ЗКП у вези члана 16. став 1. и члана 84. ЗКП и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд донесе пресуду којом ће усвојити поднети захтев и у смислу одредбе члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП утврдити да је наведеним правноснажним одлукама, повређен закон у корист окривљеног АА.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио браниоцу адвокату Марку Ристићу, Врховни суд је у смислу члана 490. ЗКП одржао седницу већа, о којој у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, јер веће није нашло да би њихово присуство седници већа било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа Врховни суд је размотрио списе предмета са правноснажним одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног суда основано Врховни јавни тужилац у поднетом захтеву указује да је правноснажним решењем Вишег суда у Нишу Кж1 282/22 од 26.04.2023. године и правноснажном пресудом истог суда Кж1 282/22 од 04.07.2023. године, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, јер је другостепени суд, изводећи погрешан закључак да је критичном приликом извршен претрес локала стамбене зграде и претрес лица – окривљеног АА, који се у њему затекао, а да за то нису били испуњени законски услови, погрешно применио одредбе члана 16. став 1. и 84. ЗКП, које се односе на незаконите доказе и донео решење у смислу члана 445. став 2. ЗКП о издвајању потврде о привремено одузетим предметима ПУ Ниш од 06.01.2018. године и доказа који су на њој засновани, као незаконитих, што је било од одлучног утицаја на доношење законите и правиле одлуке другостепеног суда.

Према наводима побијаног решења Кж1 282/22 од 26.04.2023. године, које је судија известилац Вишег суда у Нишу, у току жалбеног поступка, донео сходно одредби члана 445. став 2. ЗКП, полицијски службеници су дана 05.01.2018. године ушли у локал стамбене зграде на адреси у ..., у улици ... и извршили претрес локала и окривљеног АА, који се у локалу затекао, иако за то нису имали наредбу суда, у смислу члана 155. ЗКП, нити су били испуњени услови из члана 158. став 1. ЗКП, да се без наредбе суда изврши претрес локала и окривљеног, а о извршеном претресању није сачињен записник у смислу члана 157. став 4. ЗКП и није поднет извештај судији за претходни поступак. Све наведено, према наводима овог решења, чини да је потврда о привремено одузетим предметима незаконит доказ по начину прибављања, а незаконити су и записник о вештачењу и записници о испитивању сведока ББ, обзиром да су произашли из наведене потврде о одузетим предметима.

Након овога, Виши суд у Нишу је, након одржаног претреса пред другостепеним судом, побијаном пресудом Кж1 282/22 од 04.07.2023. године, усвајањем жалби бранилаца, на основу одредбе члана 423. тачка 2) ЗКП, ослободио окривљеног од оптужбе за кривично дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика. Дајући разлоге за такву одлуку у побијаној пресуди се такође наводи да су потврда о привремено одузетим предметима и докази који су из ње произашли, незаконити докази, јер се у конкретном случају није радило о прегледу просторије и лица које се у њој затекло, већ о претресању, на шта полицијски службеници нису били овлашћени.

Међутим, по оцени Врховног суда, изнети наводи побијаних одлука другостепеног суда се не могу прихватити.

Из списка предмета произилази да су дана 05.01.2018. године, овлашћена службена лица ПУ Ниш, приликом обављања патролне делатности, а након хапшења других лица испред заједничке просторије - локала стамбене зграде, на адреси у ..., у улици ... и током обезбеђивања трагова кривичног дела и предмета који могу послужити као доказ, уочили лице – окривљеног АА у наведеној просторији, у коју су ушли тако што их је окривљени пустио унутра, којом приликом је код окривљеног - у десном џепу од фармерица пронађен пакетић од алуфолије у којој се налазила биљна материја зелене боје, а на столу је уочена и једна ручно прављена цигарета у којој се такође налазила биљна материја зелене боје, за које биљне материје је физичко-хемијским вештачењем утврђено да се ради о опојној дроги марихуана (Записник о вештачењу НКТ Центра, Одсек за КТЦ у Нишу, Група за вештачења број 03/2/11/8 број 234-53/18 од 10.01.2018. године). У вези предмета који су пронађени и сходно члану 147. ЗКП привремено одузети од окривљеног, од стране овлашћених службених лица, сачињена је потврда о привремено одузетим предметима МУП-а РС ДП, ПУ Ниш од 06.01.2018. године, након чега је о извршеним службеним радњама и привременом одузимању предмета, које другостепени суд сматра незаконитом, обавештен надлежни јавни тужилац, који је усмено наложио вештачење биљне материје и поднета је кривична пријава.

Сходно изнетом, Врховни суд налази, а насупрот ставу изнетом у побијаним одлукама, да у конкретном случају није предузета радња претресања просторије и окривљеног да би се примениле одредбе Законика о кривичном поступку које се односе на ту доказну радњу, већ су у конкретном случају овлашћена службена лица полиције у складу са својим овлашћењима приликом предузимања потребних мера из члана 286. став 1. ЗКП (ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере, поред осталог да се открију или обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ...), а у вези са чланом 30. став 3. тачка 2) Закона о полицији, обавила преглед лица и објекта, сходно одредбама чланова 95. и 97. став 1., 3. и 5. Закона о полицији, с обзиром на то да су предмети извршења кривичног дела, а како то произилази из списка, пронађени у гардероби окривљеног вршењем увида у садржај исте, односно у његовој непосредној близини – на столу. Обзиром да се ради о предметима који се по Кривичном законнику морају одузети, односно о предметима који могу послужити као доказ у кривичном поступку, од окривљеног су уз потврду о привремено одузетим предметима исти одузети, при чему су полицијски службеници поступали како у складу са одредбама Законика о кривичном поступку, тако и у складу са одредбама члана 64. тачка 7) и 92. Закона о полицији, након чега је о извршеним службеним радњама и привременом одузимању предмета, које другостепени суд сматра незаконитим, обавештен надлежни јавни тужилац, који је наложио вештачење биљне материје и поднета је кривична пријава, чиме је поступљено у складу са чланом 286. став 4. ЗКП.

Дакле, у конкретном случају предметна потврда о привремено одузетим предметима је проистекла из законитог поступања полиције, обзиром да за преглед лица и објекта, на начин и под околностима како је извршен, није неопходна наредба суда, већ је ова радња, по оцени Врховног суда, у конкретном случају предузета у складу са овлашћењем које полиција има како према одредби члана 286. ЗКП, тако и према наведеним одредбама Закона о полицији. Имајући у виду да је потврда издата од стране ПУ Ниш као надлежног органа, да испуњава све законске услове у смислу члана 147. и 150. ЗКП и садржи све законом прописане податке јер су у истој наведени подаци лица од кога су одузети предмети, време одузимања, а потврда садржи и потпис и својство лица које је предмете одузело, при чему је окривљени потврду потписао без примедби, иста по оцени Врховног суда, формално по начину прибављања и по садржини није у супротности са одредбама Законика о кривичном поступку, односно не представља доказ који није могао бити коришћен у кривичном поступку, како је то погрешно закључио другостепени суд у побијаним одлукама.

Како сходно свему наведеном, Врховни суд налази да потврда о привремено одузетим предметима није незаконит доказ, из чега произлази да ни остали докази засновани на наведеној потврди и то: записник о вештачењу опојне дроге одузете од окривљеног од 10.01.2018. године, које је извршено од стране институције која је за то надлежна, а по налогу надлежног јавног тужиоца, као и записници о исказу сведока ББ сачињени пред ОЈТ у Нишу Кт 855/18 од 28.02.2020. године и на главном претресу од 10.03.2021. године и од 15.04.2022. године, обзиром да је испитивање овог сведока обављено у свему према одредбама ЗКП које се односе на ову доказну радњу, не представљају незаконите доказе на којима се судска одлука не може заснивати.

Следствено изнетом, по оцени Врховног суда основано се захтевом за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца указује да је Виши суд у Нишу, доносећи побијано решење Кж1 282/22 од 26.04.2023. године, којим је у смислу члана 445. став 2. ЗКП, као незаконите доказе, из списка издвојио потврду о привремено одузетим предметима ПУ Ниш од 06.01.2018. године и доказе који су на њој засновани, а затим пресудом Кж1 282/22 од 04.07.2023. године, налазећи да нема довољно доказа – није доказано да је окривљени кривично дело извршио на основу одредбе члана 423. тачка 2) ЗКП ослободио од оптужбе окривљеног АА да је извршио кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, повредио кривични закон из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП у вези члана 16. став 1. и 84. ЗКП, због чега је Врховни суд, по усвајању захтева за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца у смислу одредбе члана 493. ЗКП, донео пресуду којом се ограничио само на то да утврди повреду закона, не дирајући у правноснажност побијаних одлука.

Како је овај суд утврдио повреду закона из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП у вези члана 16. став 1. и 84. ЗКП због које је донета ослобађајућа пресуда у корист окривљеног, то се, по оцени овога суда беспредметним показује указивање захтевом јавног тужиоца да је побијаном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП наводима да побијано правноснажно решење другостепеног суда не садржи разлоге о томе због чега тај суд исказ сведока АА сматра незаконитим доказом.

Руковођен изнетим разлозима, Врховни суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић